

Onderwerp	: Projectplan Waterwet project "Uitvoeringsplan GGOR Hallerlaak"
Status	: Definitief besluit
Datum vastgesteld door het college van dijkgraaf en heemraden	20 juni 2017 :
Bijlage(n)	: <ol style="list-style-type: none">1. Ontwerptekeningen Uitvoeringsplan GGOR Hallerlaak: situatie, dwarsprofielen, lengteprofiel, Arcadis, versie G d.d. 17 februari 2017;2. Beheerkaart Uitvoeringsplan GGOR Hallerlaak, Arcadis, versie C d.d. 17 februari 2017.

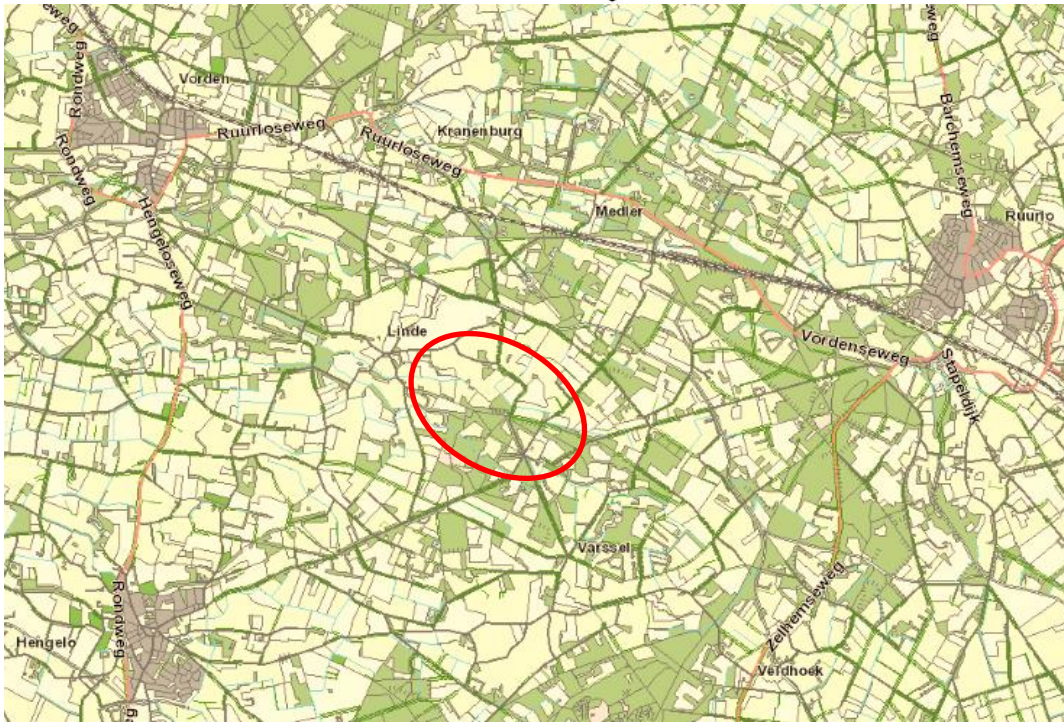
Projectplan Waterwet

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft, gelet op art. 5.4 van de Waterwet, besloten het onderhavige projectplan voor het project "Uitvoeringsplan GGOR Hallerlaak" n vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Overeenkomstig artikel 5.4 lid 2 van de Waterwet bevat het projectplan een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het wordt uitgevoerd en een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

1. Projectbeschrijving

In het gebied Hallerlaak - in de omgeving van de Vosheuvelstraat, Zelledijk en Beunkstege te Vorden - gaat het Waterschap Rijn en IJssel samen met de Provincie Gelderland maatregelen nemen om het grondwater- en oppervlaktewaterpeil te verhogen, het landschap te herstellen en de droogte tegen te gaan. Doelen zijn: aanleg van 24 hectare nieuwe natuur en het tegengaan van verdroging van de bestaande natuur. Dit draagt bij aan de klimaatrobustheid van het gebied en geeft de natuur meer ruimte.

Figuur 1: omgeving projectgebied Uitvoeringsplan GGOR Hallerlaak

De Hallerlaak is in de Middeleeuwen aangelegd voor de toelevering van water en gewenste bevoeiing. In de loop der tijden vonden ruilverkavelingen plaats en werd de Hallerlaak afgetakt en richting de Veengoot geleid. De Hallerlaak werd ook verdiept. Deze ingrepen hebben ongewild geleid tot verdroging die weer verzuring veroorzaakt. Ook bevoeiing was niet langer mogelijk. De bodem is bovendien te voedselrijk voor natuurlijke inrichting. Deze situatie vraagt om aanpassingen.

Figuur 2: huidige ligging (Aftakking) Hallerlaak

Doel van het project is het inrichten van een natuurterrein binnen het Gelders NatuurNetwerk (GNN) van circa 24 ha waarbij het ontwikkelen van kwelafhankelijke vegetaties en natte graslanden en cultuurhistorisch landschapsherstel centraal staan.

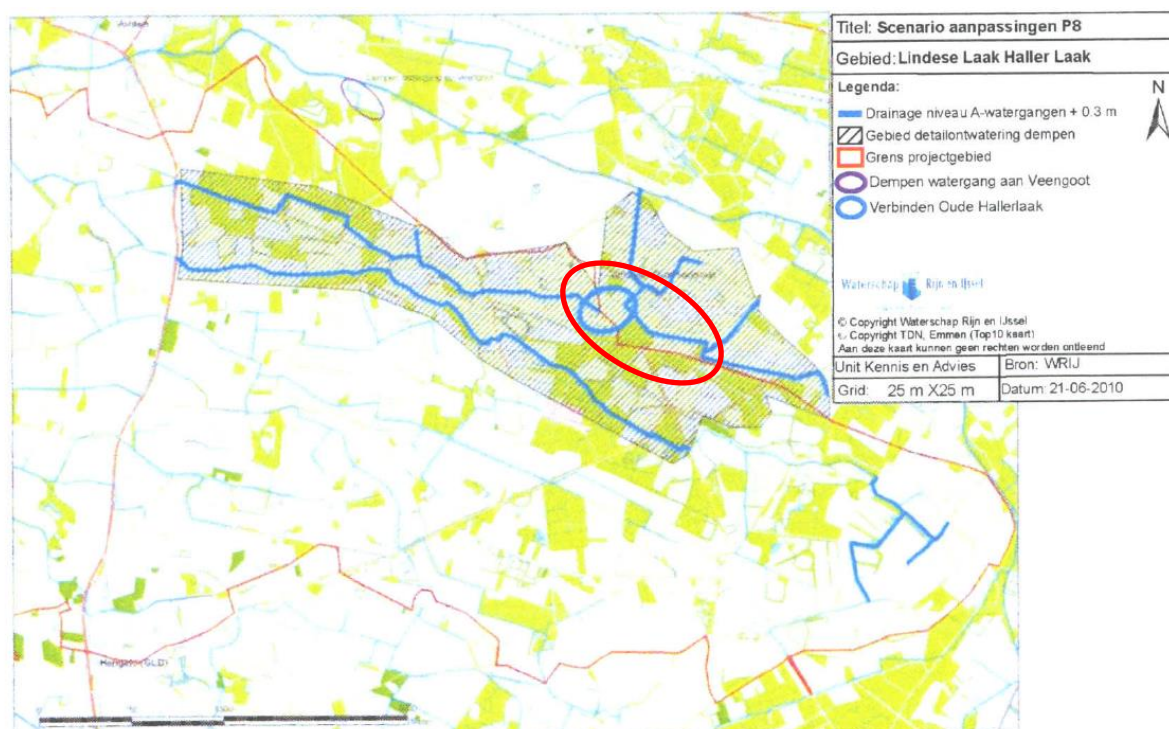
Nadat de inrichting gereed is, zal de provincie het natuurterrein openbaar op de markt zetten. De toekomstig eigenaar is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van het natuurterrein en dient zich te houden aan het beoogde streefbeeld. Het waterschap blijft verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het natte profiel van de Hallerlaak.

1.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

GGOR

In het gebied Lindense Laak – Hallerlaak liggen diverse water gerelateerde natuurdoelen. Om de wateropgave in beeld te krijgen is een GGOR (Gewenst Grond en Oppervlaktewater Regime) studie gedaan. Het GGOR maakt onderdeel uit van het Waterbeheerplan (artikel 3.1 Waterverordening Waterschap Rijn en IJssel) en dient ervoor om de waterhuishouding zo goed mogelijk op de functies en doelen in het gebied af te stemmen.

Dit projectplan betreft de uitvoering van inrichtingsmaatregelen binnen het ontwerp -GGOR- gebied Lindense Laak – Hallerlaak. Op 14 februari 2012 heeft het college van dijkgraaf en heemraden ingestemd met het GGOR rapport Lindese Laak-Hallerlaak van 22 december 2011. Tevens is vastgesteld dat scenario P8 het ontwerp GGOR besluit wordt. Door nu het relevante gedeelte uit het ontwerp-GGOR Lindense Laak – Hallerlaak tegelijk met het onderhavige projectplan ter inzage te leggen kan door belanghebbenden een integrale beoordeling plaatsvinden van het GGOR en het projectplan. Aansluitend aan de vaststelling van het definitieve projectplan kan ook het GGOR Lindense Laak – Hallerlaak voor het relevante gedeelte binnen het projectgebied ‘Uitvoeringsplan GGOR Hallerlaak’ (gelegen in rode cirkel)’, definitief worden vastgesteld.

Figuur 3: GGOR scenario P8 (projectgebied Uitvoeringsplan GGOR Hallerlaak gelegen in rode cirkel)

Doel

Het projectplan beoogt een meer natuurlijke inrichting van de Hallerlaak en een verbeterde waterhuishouding binnen het in te richten gebied t.b.v. nieuwe natuur. De inrichting draagt bij aan een veerkrachtiger beekstelsysteem, door meanderingen, natuurvriendelijke oevers en waterbergingszones.

Inrichtingsplan

Op basis van het ontwerp GGOR is Dienst Landelijk Gebied (DL) in 2010 gestart met het opstellen van een onderbouwingsdocument met inrichtingsschets. Deze is in 2014 opgeleverd. Na opheffing van DLG heeft Waterschap Rijn en IJssel met de provincie Gelderland het plan vanaf eind 2015 verder opgepakt en dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een inrichtingsplan. Bij het opstellen van het inrichtingsplan zijn de uitgangspunten uit de GGOR verwerkt. Voorts is het plan voldoende robuust om piekafvoeren als gevolg van toekomstige klimaatveranderingen in het projectgebied op te vangen. De verdroging wordt verminderd doordat de detailontwatering in het projectgebied verondiept wordt.

De bovenloop van de Hallerlaak wordt aangetakt aan de benedenloop. Hierbij zal de watergang verlegd en verondiept worden. Dit gebeurt met 20 cm bij stuw Beunksteeg wat oploopt naar 70 cm bij stuw Zelledijk. Vanaf Zelledijk wordt de watergang met 50 cm verondiept. De volgende gemiddelde verhoging van de drainagebasis wordt hiermee verwacht:

- Bovenstrooms van stuw Beunksteeg (landbouwgebied)
 - Verhoging van 3 tot 0 cm
- Van stuw Beunksteeg tot stuw Zelledijk
 - Verhoging van 21 cm
- Benedenstrooms van stuw Zelledijk
 - Verhoging met 48 cm.

Bovenstrooms van het plangebied zullen de waterstanden niet veranderen. De landbouwpercelen die hier liggen, kunnen ook in de nieuwe situatie goed afwateren.

Om het plangebied extra te vernatten ten behoeve van het ontwikkelen van kwelafhankelijke vegetaties en natte graslanden, wordt een nieuwe knijpstuw geplaatst en vinden maaiveldafgravingen plaats om het een terrein te laten inrunderen bij piekafvoeren. Dit is alles is gunstig voor de beoogde natuurbeheertypen. De knijpstuw laat 40 l/s door. Voor dit afwaterend gebied (125 ha, specifieke afvoer van 0,8 l/s/ha) betekent dit dat 40% van de maatgevende afvoer door deze knijpstuw past. Een bypass naar het noorden zorgt ervoor dat overtollig water dan naar de Veengoot kan worden afgevoerd.

De maatregelen zijn op de bijgevoegde ontwerptekeningen weergegeven. De maatregelen zijn deels aanpassingen van waterstaatskundige werken en deels aanleg van nieuwe natuur (GNN). Uit de tekeningen blijkt de topografische en kadastrale ligging van de aan te leggen en te wijzigen waterstaatskundige werken incl. vorm, afmeting en constructies welke betrekking hebben op dit projectplan in het kader van de Waterwet. De aanleg van natuur valt buiten de reikwijdte van de Waterwet.

De hieronder genoemde waterstaatskundige werken zijn voorzien binnen dit projectplan:

- Verondiepen, deels verleggen en natuurvriendelijke inrichten van de bestaande Hallerlaak (LV74320014, LV74320015, LV74320016 en LV74320017);
- Graven nieuwe loop Hallerlaak (tussen VL74320016 en LV7360001);
- Verwijderen stuw Beunksteeg (gelegen in LV4320008);

- Aanbrengen van twee nieuwe stuwen nabij de Zelledijk (LV74320014 en LV74320017);
- Aanleggen knipconstructie (stuw) aan de westzijde van het plangebied (gelegen in nieuwe loop LV7360001);
- Verwijderen en verruimen duikers (onder Beunkstege in LV4320009 en onder Zelledijk in LV4320016 en in de LV7360001 aan de westzijde van het plangebied);
- Aanleggen voorde welke tevens tevens als drempel dient in een bypass richting de Veengoot (in nieuwe loop LV74320016);

Voorts vinden nog de overige natuur- en cultuurtechnische werken plaats (buiten de reikwijdte van dit projectplan):

- Aanpassen detailontwatering (kavelsloot) op de grens van het plangebied in het verlengde van LV7360001 richting LV74320016 in de vorm van een slenk;
- Aanpassen van detailontwatering aan de noordoostzijde buiten het plangebied t.b.v. het verbeteren van de landbouwkundige watering van landbouwpercelen en ter voorkoming van inundaties.
- Afgraven en ophogen terreinen met een gesloten grondbalans;
- Aanleggen kade ten behoeve van begrenzing inundatieterrein;
- Herstel en aanleg landschapselementen.

Onderstaande figuur geeft een beeld van de toekomstige situatie.

Figuur 4: visualisatie streefbeeld projectgebied

De beheerkaart is opgenomen als bijlage.

1.2 Hoe wordt het project uitgevoerd?

Het werk zal worden uitgevoerd met een hydraulische graafmachine en er zal grondtransport zijn door middel van vrachtwagens en/of tractoren met dumpers. Dit kan enige overlast met zich meebrengen. Echter de vrijkomende grond wordt binnen het projectgebied weer toegepast (met een gesloten grondbalans) zodat transport over omliggende wegen niet of nauwelijks nodig is.

1.3 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Voor eventueel financieel nadeel dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd.

Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is gericht op:

- a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Conclusie:

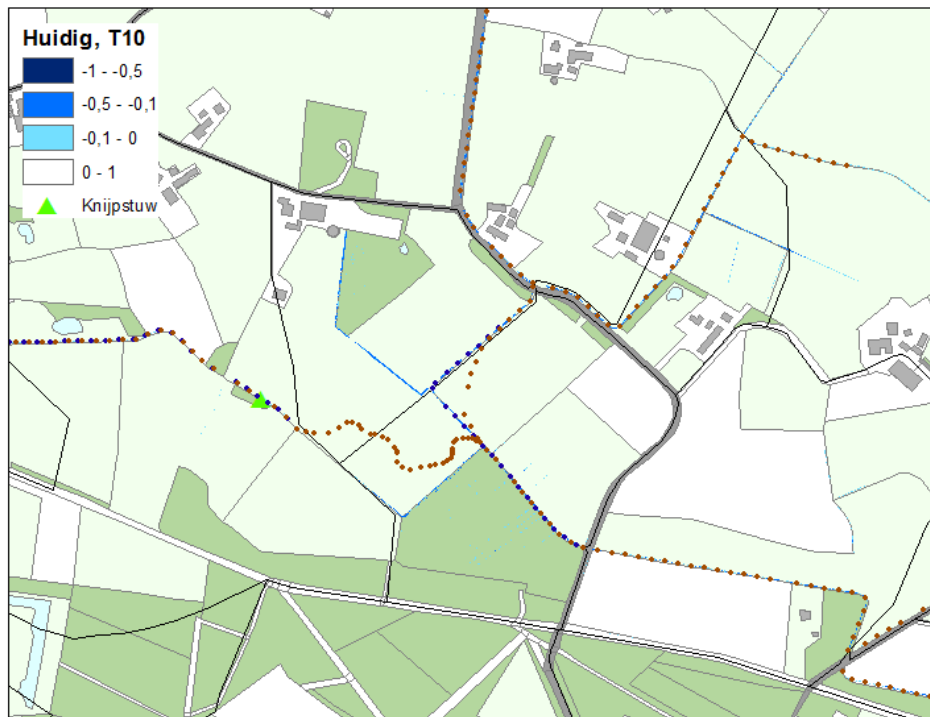
a) *overstromingen, wateroverlast en waterschaarste*

Ten aanzien van de veranderingen van de grondwaterstanden worden geen nadelige gevolgen voorzien voor de functies buiten het projectgebied.

Onder de huidige omstandigheden inundeert er geen terrein t/m de T10¹ situatie. Figuur 5 geeft dit weer. Hiermee wordt voldaan aan de norm voor het huidige gebruik als landbouwgebied. Voor het toekomstige gebruik van het terrein als natuurgebied geldt deze norm niet meer. Dan zijn jaarlijkse inundaties juist wenselijk.

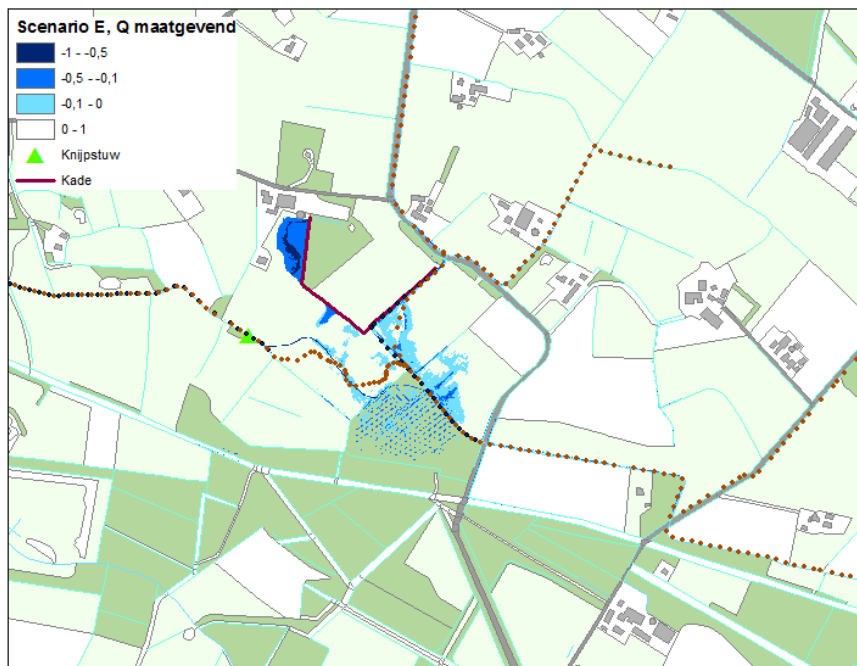
1

*Maatgevende afvoer / T1= de afvoer die gemiddeld 1 keer per jaar voorkomt
T10 = De afvoer die statistisch gezien 1 keer per 10 jaar voorkomt.*

Figuur 5: geen inundatie projectgebied in de huidige situatie bij T=10

In figuur 6 is te zien welk terreindeel in de nieuwe situatie kan inunderen waarbij het maaiveld op een aantal plaatsen vergraven wordt. Het gedeelte in het noordwesten zal beschermd worden door een kade. Hierachter komt vochtig schraalland. Dit schraalland is niet gebaat bij inundaties omdat er dan te voedselrijk water het gebied in kan komen, vanwaar het zal worden beschermd met een kade. Met deze aanpassingen zal de inundatie bij maatgevende afvoer er als volgt uitzien:

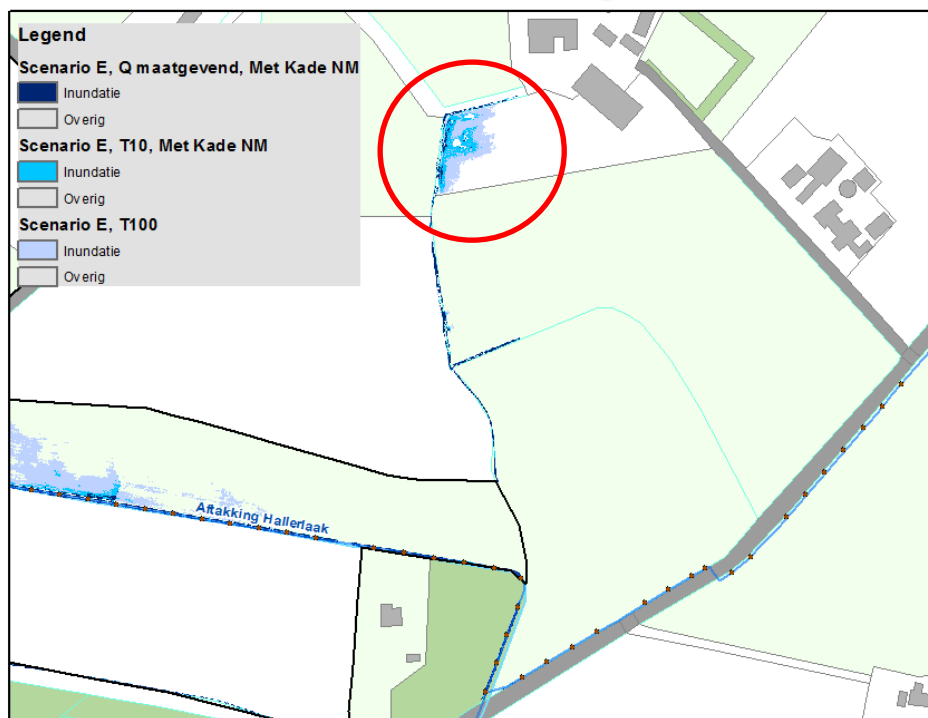

Figuur 6: inundatie projectgebied in de toekomstige situatie bij T1

De inundatie in de T10 situatie voor het nieuwe scenario is hieronder in figuur 7 te zien. De inundaties blijven voornamelijk beperkt tot het midden van het projectgebied. Wel ontstaat er een kleine vlek in de hoek van een landbouw perceel ten noordoosten van het projectgebied (<10cm), omdat dit in open verbinding staat met de Hallerlaak.

Figuur 7: inundatie projectgebied in de toekomstige situatie bij T10

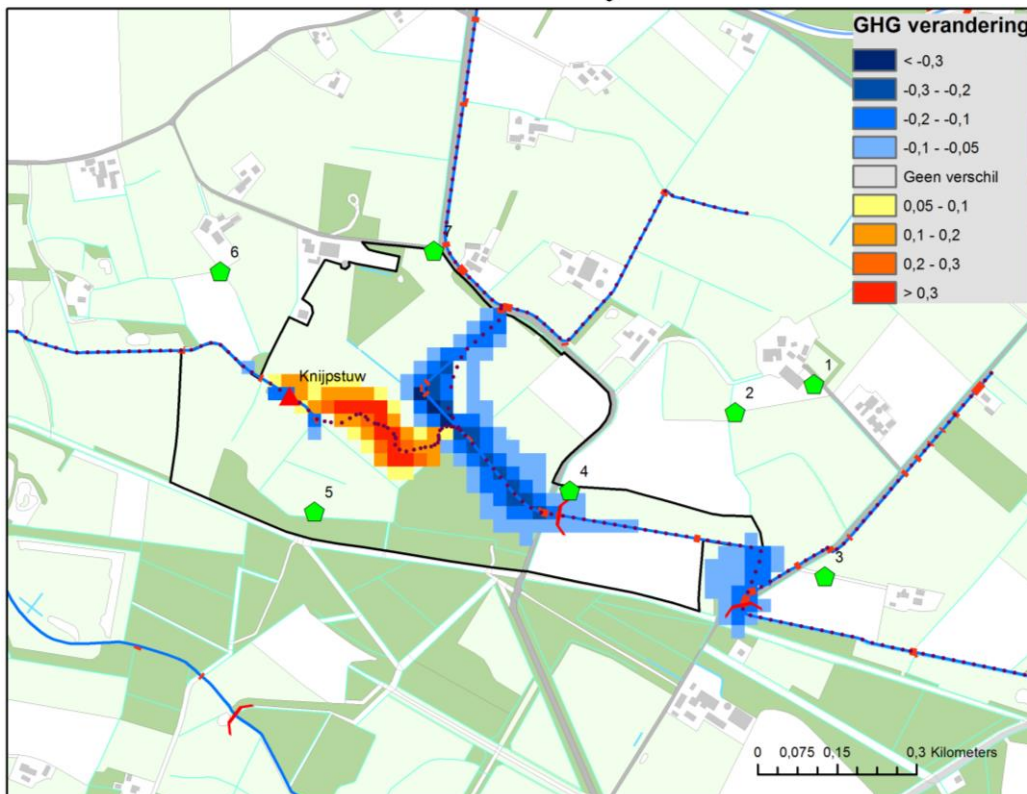
Figuur 8: inundatie projectgebied in de toekomstige situatie bij T1

De cirkel in figuur 8 geeft de inundatie van het landbouwperceel weer welke momenteel door een detailwatergang (kavelsloot) een open verbinding heeft met de Aftakking Hallerlaak. Er zijn verschillende mitigerende maatregelen mogelijk om deze inundatie tegen te gaan. Er is, in overleg met de grondeigenaar, besloten om het gedeelte van het perceel dat zou inunderen op te hogen. Voorts wordt de detailontwatering opnieuw geprofileerd om er voor te zorgen dat deze beter afwatert.

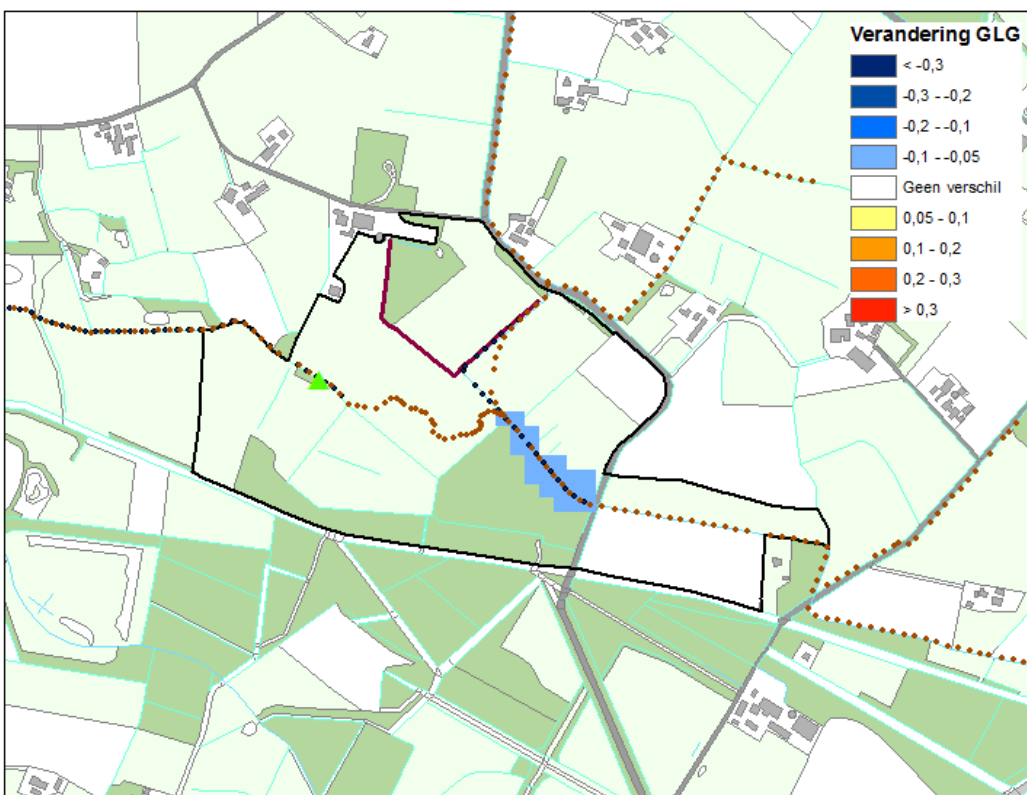
Onderstaande figuren 9 en 10 geven de veranderingen voor het grondwater² weer voor de GHG en GLG in de toekomstige situatie. In de GLG situatie vindt er alleen een lokale vernatting plaats op het stuk benedenstrooms van stuw Zelledijk. In de GHG situatie zal er vernatting plaatsvinden op de huidige loop van de Hallerlaak in het projectgebied. In de hoek in het zuidoosten vindt ook vernatting plaats buiten de grenzen van het projectgebied. De GHG ligt hier echter laag genoeg onder maaiveld van landbouwperceel dat geen nadelige effecten worden verwacht. De lokale verdroging die te zien midden is in het projectgebied, is op de locatie waar de nieuwe loop (aantakking) gegraven zal worden

² GLG: Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (gemiddelde van de 3 laagste grondwaterstanden per hydrologisch jaar)

GHG Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (gemiddelde van de 3 hoogste grondwaterstanden per hydrologisch jaar)

Figuur 9: verandering GHG in de toekomstige situatie

Figuur 10: verandering GLG in de toekomstige situatie

Begin 2017 zijn peilbuizen geplaatst om het huidige grondwaterpeil in en rondom het projectgebied te meten, voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden. We blijven meten tot circa 5 jaar na uitvoering van het project. Zo volgen we de effecten op het grondwaterwaterpeil in en rondom het projectgebied op de voet.

In het project is voorzien in een bypass richting de Veengoot. Normaliter, bij basisafvoeren, kan de Hallerlaak afwateren in westelijke richting. Bij piekafvoeren gaat het water over een drempel (voorde) ook in noordelijke richting naar de Veengoot. Hiermee worden ongewenste inundaties elders voorkomen.

a) *bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen*

De geplande maatregelen geven invulling aan scenario P8 van het GGOR van het waterschap en het Natuurbeheerplan 2017 van de provincie. Het projectgebied is onderdeel van het Gelders NatuurNetwerk (GNN). Het Gelders NatuurNetwerk is in planologisch opzicht vastgesteld in de Omgevingsvisie van 11 november 2015. Op 27 september 2016 hebben Gedeputeerde Staten (GS) het Natuurbeheerplan 2017 en de Inspraaknota Natuurbeheerplan 2017 vastgesteld. In dit plan begrenzen en beschrijft de provincie de gebieden waar subsidiëring van beheer en ontwikkeling van natuur, natuurbeheer, agrarisch natuur-, landschaps-, en waterbeheer en beheer van landschapselementen kan plaatsvinden.

Er wordt gewerkt volgens de gedragscode Wet Natuurbescherming welke door de Unie van Waterschappen is vastgesteld. Middels deze gedragscode wordt zorgvuldig omgegaan met andere (beschermde) planten- en diersoorten en wordt het tijdstip van uitvoering hierop aangepast en/of mitigerende maatregelen genomen.

b) *vervulling van maatschappelijke functies*

De geplande maatregelen hebben een positieve invloed op de onder b genoemde maatschappelijke functies zoals ontwikkelen van een (natte) ecologische verbindingzone, het verbeteren van de natuur en waterkwaliteit en het versterken van het landschap en de cultuurhistorie. Dit maakt het landgoederengebied (nog) aantrekkelijker voor toeristen en recreanten.

2 Uitvoerbaarheid

2.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd het bestemmingsplan Buitengebied Hengelo/ Vorden 2005' (NL.IMRO.18760000BP00359-, -4-2006) vastgesteld. Het bestemmingsplan beoogt de karakteristieke waarden en kwaliteiten van het landelijk gebied te behouden, te herstellen en te ontwikkelen.

De voorgenomen activiteiten passen echter niet binnen het geldende bestemmingsplan voor de bestemming "Agrarisch gebied met hoge natuurwaarden" omdat door uitvoering van het project de gronden niet meer kunnen worden gebruikt voor agrarische bedrijfsdoeleinden maar alleen voor natuur en water.

Door een adviesbureau is, ten behoeve van de aanvraag omgevingsvergunning, een ruimtelijke onderbouwing opgesteld. Hierin is vastgesteld dat geen sprake is van belemmeringen ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling. Tevens is de maatschappelijke en economische haalbaarheid van het plan positief beoordeeld.

Nadat de inrichting gereed is wordt het nieuw ontstane natuurterrein opgenomen in het bestemmingsplan van de gemeente Bronckhorst.

2.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Naar aanleiding van dit projectplan moeten de wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in een wijziging van de legger. De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en ingelanden op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de diverse keurzones geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur Waterschap Rijn en IJssel 2012 en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld. Voor het vaststellen van de legger wordt een apart besluit genomen.

Verder zijn de volgende overige vergunningen en besluiten van belang:

- Omgevingsvergunning: werk of werkzaamheden uitvoeren (dempen en aanleg watergangen, aanleg stuwen, duikers en voorde, vergraven terrein etc.);
- Ontgrondingsmelding: vergraven terrein;
- Melding Besluit Bodemkwaliteit: de toe te passen grond dient te voldoen aan bepaalde milieuhygiënische eisen. De gemeente Bronckhorst toetst het toepassen van grond op percelen aan de hand van een vooraf in te dienen melding. En het waterschap doet dit bij toepassing van grond in een oppervlaktewaterlichaam.

Bij aanvang van de vergunningsprocedures, waaronder onderhavig projectplan, zal een inloopbijeenkomst worden georganiseerd.

2.3 Planning

De werkzaamheden beginnen naar verwachting september 2017 en worden uiterlijk augustus 2018 afgerond.

2.4 overige uitvoeringsaspecten

De bestaande duikers onder de Zelledijk en Beunkstege worden in het kader van dit projectplan vervangen. Hiervoor zullen tijdelijke afsluitingen van deze wegen nodig zijn. De maatregelen worden afgestemd met de wegbeheerder (gemeente Bronckhorst) en de nutsbedrijven.

Gelijktijdig met de uitvoering van dit project worden onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de Hallerlaak ten westen van het projectgebied tot aan de Lieferinksweg. De watergang wordt, door het verwijderen van zand en slib, weer op leggerdiepte gemaakt (hiervoor is geen projectplan nodig).

3 Procedure

Bij de totstandkoming van het projectplan wordt gebruik gemaakt van afdeling 3.4 (de openbare uniforme voorbereidingsprocedure) van de Algemene wet bestuursrecht.

Het ontwerp projectplan Waterwet en het relevante deel van het GGOR is digitaal bekendgemaakt (op de website www.wrij.nl/actueel/bekendmakingen en <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/waterschapsblad>) in de periode van 13 april tot en met 24 mei jl. Naar aanleiding hiervan zijn géén zienswijzen ontvangen.

Na de definitieve besluitvorming van het projectplan is beroep bij de rechtbank in beginsel alleen mogelijk voor diegenen die in de ontwerpfase een zienswijze hebben ingediend. In dit geval is hier geen sprake van. Tegen de vaststelling van het relevante deel van het GGOR is geen beroep mogelijk.

4 Contactpersoon uitvoering

De heer ing. C.(Carlo) A.T. Egging treedt op als projectleider namens het Waterschap Rijn en IJssel.